

Prohlášení k připomenutí

DNE ROMSKÉHO HOLOCAUSTU

2. srpna 2017

V noci z 2. na 3. srpna 1944 nacisté zlikvidovali tzv. cikánský rodinný tábor, který byl součástí vyhlazovacího tábora s názvem Auschwitz-Birkenau. Téměř tři tisíce lidí, včetně malých dětí, zahynuly během jedné noci. V táboře bylo během 17 měsíců jeho existence (od února 1943 do srpna 1944) vězněno na 23 tisíc žen, mužů a dětí. Přibližně dvacet tisíc jich bylo v táboře zavražděno v plynových komorách, hladem, nedostatečnou péčí a mučením.

Tento den ustanovil v roce 2011 polský sejm jako **Den připomínky vyhlazení Romů a Sintů**.

„Ustanovení tohoto dne připomínky je symbolickým uznáním Polského státu nezměrné ztráty a utrpení Romů během druhé světové války. Naší povinností je zařadit tyto události a jejich připomínání do tradice naší kolektivní evropské paměti a zprostředkovat poznání těchto událostí budoucím generacím,“ řekla Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, polská vládní zmocněnkyně pro rovné příležitosti. „Paměť je mostem mezi minulostí a přítomností a budoucností. Porozumění historii nám všem pomáhá hledat řešení našich současných problémů.“

Roku 2013 bylo datum 2. srpna prohlášeno Radou Evropy mezinárodním dnem připomínky také na celoevropské úrovni.

V tzv. cikánském táboře v sektoru BIIe v Auschwitz-Birkenau bylo vězněno celkem přes 4500 Romů a Sintů deportovaných z území Protektorátu Čechy a Morava.

2. srpen je významný také v kontextu území a historické paměti dnešní České republiky. Dne 10. července 1942 nařídil Horst Böhme, tehdejší šéf místní pobočky nacistické Bezpečnostní služby (Sicherheitsdienst), v nacisty zřízeném Protektorátu Čechy a Morava tzv. soupis *Cikánů, cikánských míšenců a osob žijících po cikánském způsobu*. Ten byl proveden příslušnými orgány, tj. četnictvem a policií ve dnech od 1. do 3. srpna 1942. Hlavním koordinátorem soupisu se staly Kriminální ústředny v Praze a v Brně, které měly při provádění soupisu a následné deportace k dispozici ostatní policejní složky. Základem soupisu byly evidenční kartotéky sestavené už za první republiky na základě zákona o *potulných cikánech* z roku 1927. Starostové jednotlivých obcí nyní měli určit osoby ze soupisu, které měly být následně deportovány do nově zřízených protektorátních *cikánských táborů*.

Dnem soupisu se stal 2. srpen 1942, kdy jednotlivé četnické a policejní orgány na podkladě údajů předvedených osob aktualizovaly obsáhlou dokumentaci o každé rodině i jednotlivci dalšími daktyloskopickými kartami a fotografiemi. Rozhodnutí o tom, zda se jedná o *cikána* nebo *cikánského míšence*, bylo v první instanci ponecháno na jednotlivých policejních úřadech provádějících soupis.

Jen během srpna 1942 byly v protektorátních koncentračních táborech pro Romy a Sinty z Čech a Moravy uvězněny tisíce mužů, žen a dětí – přibližně 1170 osob v Letech u Písku a 1200 osob v Hodoníně u Kunštátu.

Obě výročí, v českém kontextu 75. výročí provedení soupisu tzv. Cikánů a cikánských míšenců, jsou dnes příležitostí k připomenutí významu společné historické paměti a zodpovědnosti ke jejímu otevřenému a spravedlivému předávání budoucím generacím.

Druhá světová válka a holocaust jsou mezníkem v lidských dějinách i kolektivní evropské paměti.

Významná výročí spojená se dnem 2. srpna jsou příležitostí k

- vyjádření úcty k nevinným obětem rasového pronásledování během druhé světové války,
- vyjádření soucitu s nelidským a krutým zacházením, kterému byli lidé - ženy, muži i děti - vystaveni
- vyjádření uvědomění si zodpovědnosti za zločiny našich předků
- vyjádření požadavku na zodpovědné a relevantní řešení situace na místě protektorátního koncentračního tábora v Letech u Písku, tj. odstranění provozovny výkrmu prasat Lety, zahájení odborného terénního výzkumu celého areálu bývalého tábora a systematická podpora výzkumu tématu holocaustu Romů a Sintů v českých zemích.

Podpisem tohoto prohlášení se přihlašuji k jeho znění a k připomínkovým akcím dne 2. srpna 2017.

Zajistím

- vyvěšení romské vlajky dne 2. srpna ve 13 hodin na budově své instituce
- informování o této události občany a občanky / členy a členky své instituce
- svoji účast (osobně nebo prostřednictvím zástupce své instituce) na připomínkové akci v Praze dne 2. srpna 2017.

Datum	
Instituce / Organizace	
Podpis	